

Utdannings- og forskningsdepartementet
Pb 8119 Dep

0032 OSLO

✓ Kopi: UJC

UFD		
10 SEP. 2004		
Saksnummer	Forslag	Forslag nr.
200402804	33	614

Høringsuttalelse: Forslag om endringer i forskrift om opptakskrav til grunnutdanninger ved universiteter og høyskoler §8 Spesielle opptakskrav

Universitets- og høyskolerådet (UHR) har mottatt til høring forslag om endring i forskrift om opptakskrav til grunnutdanninger ved universiteter og høyskoler §8 Spesielle opptakskrav:

1. Spesielle opptakskrav til allmennlærerutdanningen
2. Forslag om endring i spesielle opptakskrav til arkitekt- og industridesignutdanning ved Arkitektshøgskolen i Oslo
3. Forslag om spesielle opptakskrav til bachelorutdanning i kulturprosjektledelse ved Høgskolen i Lillehammer

UHR viser til egne høringsuttalelser fra våre medlemsinstitusjoner når det gjelder endring av opptakskrav til arkitekt- og industridesignutdanningen og bachelorutdanning i kulturprosjektledelse. I denne høringen omtaler vi kun de foreslåtte skjerpede opptakskravene til allmennlærerutdanningen.

UHRs høringsuttalelse har blitt utarbeidet på bakgrunn av innspill fra Nasjonalt råd for lærerutdanning og godkjent av UHRs styre. Nasjonalt fakultetsmøte for realfag har også behandlet denne saken, og høringsuttalelsen fra fakultetsmøtet følger vedlagt til orientering.

Vennlig hilsen

Gunnar Stave
nestleder

Ola Stave
generalsekretær

Høringsuttalelse: Forslag om endringer i forskrift om opptakskrav til grunnutdanninger ved universiteter og høyskoler §8 Spesielle opptakskrav

Nasjonalt råd for lærerutdanning er opptatt av kvaliteten på alle lærere som uteksamineres og skal jobbe i norsk skole. Lærere må fungere godt på mange områder, de skal ha et godt kunnskapsnivå, være gode tilretteleggere for elevenes læringsarbeid, være kreative, ha gode sosiale og emosjonelle evner og være aktive i skolens utviklingsarbeid. Å være en god pedagog er en kompleks og sammensatt oppgave. Vi er enige i intensjonene i departementets forslag, men mener at en skjerping av opptakskravene til allmennlærerutdanningen etter de kriterier som blir foreslått i høringen, ikke nødvendigvis vil gi den effekten som her er ønsket.

Det er et grunnleggende prinsipp at det skal være tilgang til høyere utdanning for søkere som har fullført videregående opplæring. Diskusjonene om opptaksgrunnlag til lærerutdanningene har, som for andre utdanninger, i de siste årene stort sett fokusert på vurdering av søkere med realkompetansebakgrunn. Vi var derfor overrasket da det i Stortingsmelding 30 (2003-2004) Kultur for læring, ble foreslått å innføre spesielle opptakskrav til allmennlærerutdanningen. Vi mener det er bekymringsfullt at det her brytes med et innarbeidet prinsipp om tilgang til høyere utdanning. Vi mener det må stilles strenge kvalitetskrav til studentene i løpet av studietiden. Dersom spesielle opptakskrav skal innføres, så er det også viktig å gi klare signaler om hva dette vil ha å si for realkompetansevurdering. Det må også utarbeides gode nasjonale rutiner for opptak på bakgrunn av realkompetanse, relatert til opptak på bakgrunn av karakterkrav.

Kvalitetsreformen er i ferd med å bli implementert i utdanningsinstitusjonene. Nye rammeplaner er innført for lærerutdanningene. Disse tiltakene vil bidra til å heve kvaliteten på alle lærerutdanningene, og de bør derfor få virke en stund før andre endringer vurderes. NRLU mener at de kvalitetene som skal til for å skape gode pedagoger må utvikles i løpet av studietiden, og at inntakskarakterene bare vil være en av faktorene som påvirker dette. NRLU mener at det er uheldig at det kun er vurdert å skjerpe opptakskravene til en av lærerutdanningene, mens flere andre veier inn til læreryrket ikke er adgangsbegrenset på samme måte. Dette gjelder for eksempel førskolelærere som tar påbyggingsår, og derigjennom blir allmennlærere helt på linje med allmennlærerne i 1.- 4.klasse. Når en av lærerutdanningene velges ut på denne måten, så kan det gi inntrykk av at denne er viktigere enn de andre lærerutdanningene, noe vi ikke er enige i.

NRLU ser imidlertid at noen av studentene som kommer inn i lærerutdanningen med svakest karakterbakgrunn, slutter etter kort tid. Disse studentene krever ressurser fra utdanningsinstitusjonene, og vil ofte ikke ha teoretisk bakgrunn til å klare å gjennomføre studiet. Vi er noe skeptisk til effekten ved å skjerpe opptakskravene, men dersom dette innføres, så mener vi at alternativ 6 i høringen er det minst problematiske. Karakterkrav bare i norsk og matematikk står i kontrast til bredden og de kvalifikasjoner og egenskaper som er nødvendige for å være en god lærer. I alternativ 6 fokuseres det både på breddekunnskaper (minimum 35 skolepoeng) og på ekstra karakterkrav i norsk og matematikk (minimumskarakter 3 i begge fagene).

Dersom et av de foreslåtte skjerpede opptakskravene skal stilles, så ser vi for oss at dette vil kunne ha en rekke utilsiktede konsekvenser. En skjerping av opptakskrav til allmennlærerutdanningen vil kunne føre til en sentralisering av lærerutdanningene til de store byene. Tall fra Samordnet Opptak gir støtte til en slik vurdering. Utdanning av lærere på høyskolene i distriktene betyr større stabilitet i tilgang på nyutdannede lærere der. En sentralisering kan

medføre at vi settes tilbake til tiden da det var vanskelig å rekruttere kvalifiserte lærere i distriktene. Vi er bekymret for fremtiden for allmennlærerutdanningen. Forsøket på å "kvalitetssikre" allmennlæreren, kan gi som resultat at utdanningen nesten forsvinner flere steder.

Det er viktig å vurdere hvordan institusjonene skal håndtere de økonomiske konsekvensene som følge av reduksjonen i studenttallene, slik at de kan gi et kvalitativt godt tilbud til de gjenværende studentene.

Spesielle opptakskrav til allmennlærerutdanningen ble diskutert i Nasjonalt råd for lærerutdannings (NRLU) rådsmøte 24.- 25. mai i år. Det var da ikke klart hvordan forslaget til skjerpede opptakskrav ville bli, men Universitets- og høskolerådet v/NRLU sendte følgende uttalelse til Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen i etterkant av dette møtet:

- *Nasjonalt råd for lærerutdanning er opptatt av kvaliteten på alle lærerstudenter og på all lærerutdanning.*
- *Rådet konstaterer at saken ikke har vært utredet tidligere, eller sendt på høring.*
- *Rådet ser allerede nå at et slikt grep kan få uheldige og utilsiktede konsekvenser, og at disse må utredes før saken behandles i Stortinget.*
- *Universitets- og høskolerådet, ved Nasjonalt råd for lærerutdanning, anmoder derfor på det sterkeste om at saken blir utredet og konsekvensene klarlagt før det treffes et endelig vedtak om spesielle opptakskrav for allmennlærerutdanningen.*

Nasjonalt råd for lærerutdanning ber om at Utdannings- og forskningsdepartementet utreder hvilken betydning skjerpede opptakskrav til allmennlærerutdanningen vil få for fagmiljø, utdanningsinstitusjoner og studenter. Vi er bekymret for utilsiktede virkninger av forslaget som nå er fremlagt, og mener at en slik utredning må gjennomføres før eventuelle skjerpede opptakskrav innføres.

MOTTATT

31 AUG 2004

DET NASJONALE FAKULTETSMØTE FOR REALFAG

Sekretariat:
IME-fakultetet
NTNU
7491 Trondheim
Tlf. 73596002
Fax: 73593628
E-mail: Anne-M.Hogstad@IME.ntnu.no

Medlemmer:
UiB, UiO, UiTø, NLH
NTNU, Høgskolene
Norsk Studentunion

Dato: 28.08.04

Universitets- og høgskolerådet 2004/12

Dato	31/8-04	Saksnr.	04/75
Saksbeh.	KJA	Dok.nr.	3
Arkivkode	008		

Universitets- og høgskolerådet

N-Au-sak 14/04

**FORSLAG OM ENDRINGER I FORSKRIFT OM OPPTAKSKRAV TIL GRUNNUTDANNINGER VED UNIVERSITETER OG HØGSKOLER § 8
SPESIELLE OPPTAKSKRAV - HØRING**

Det vises til Utdannings- og forskningsdepartementets høringsbrev vedrørende spesielle opptakskrav til bl.a. allmennlærerutdanningen fra og med studieåret 2005/06, 23. juni 2004 (ref:2004402804).

Det nasjonale studieutvalget for matematisk-naturvitenskapelige fag har behandlet høringsforslaget på sirkulasjon, og med grunnlag i utvalgets anbefaling vil Nasjonalt fakultetsmøte for realfag v/Arbeidsutvalget gi flg. uttalelse:

Vi mener det er viktig at det settes krav som sikrer et visst minimumsnivå på matematikkunnskapene til kommende lærere, men det må også være realisme i et slikt krav med tanke på rekruttering til lærerutdanningen. Samtidig gir et karakterkrav i fagene norsk og matematikk tydelige signaler om at dette er sentrale skolefag og viktigheten av å ha kompetanse i disse fagene når man vil arbeide som lærer. Vi ser også behovet for breddekompetanse, og støtter forslaget om poengkrav for opptak til allmennlærerutdanningen. Vi er videre enig i departementets vurderinger av at det er skolepoengene som utgjør rangeringen slik at valg av realfaglige studieretningsfag gir poengmessig uttelling også for framtidens lærere.

På dette grunnlag vil vi anbefale at en innfører alternativ 5 i UFDs forslag, dvs. karakteren 3 i norsk og matematikk(drunnkurs) samt 40 skolepoeng.

Nasjonalt fakultetsmøte for realfag mener kravene bør innføres allerede fra studieåret 2005/06.

Knut Fægri
Leder

Sign

Anne-M. Hogstad
Anne-M.Hogstad
sekretær